

Half etmaal staan in de Noordzee

ROB LEEMHUIS

WEST-Terschelling Toen haar woonplaats New York onder water kwam te staan, werd Sarah Cameron Sunde zich bewust van de zeespiegelstijging. In augustus dompelt ze zich een half etmaal in de Noordzee.

Het is dan de vierde keer dat de Amerikaanse kunstenares een heel getijdencyclus stokstijf in het water staande houdt: van eb tot vloed en weer terug. Het levert krachtige foto's en filmbeelden op, van een mens bij wie het water letterlijk aan de lippen komt te staan.

Het idee voor de performance, als je het zo wilt noemen, ontstond na de verwoesting die orkaan Sandy in 2012 in New York aanrichtte. De realiteit van klimaatopwarming en een stijgende zeespiegel raakte haar als een klap in het gezicht. „Natuurlijk ken ik ook beelden van watersnood elders. Maar als je het zo dicht bij je ziet gebeuren, in straten die je kent en een stad waar je van houdt, dan komt het echt binnen.”

Gisteren kwam ze haar verhaal vertellen op het Oerol-symposium op Terschelling, in een gebied dat ook onherkenbaar komt te veranderen als de zeespiegel blijft stijgen. In een land, ook, waar het bewustzijn van de dreiging van de zee veel dieper zit dan bij haar thuis. „Het heeft me denk ik al erg beïnvloed dat mijn man een Nederlander is, een bouwkundig ingenieur nog wel”, glimlacht Sunde. „Al toen hij in New York kwam, zei hij dat de stad in groot gevaar was. Ik geloofde er niks van.”

Na Sandy bleef het idee van de kwetsbaarheid van de mensheid

In augustus staat kunstenares Sarah Cameron Sunde 12 uur in de Noordzee. Gisteren vertelde ze haar verhaal op het Oerol-symposium. FOTO ARCHIEF LC

lang bij haar hangen, net als de kwetsbaarheid van haar bestaan als kunstenares om New York. „Daar kan het bestaan best hard zijn. Je moet jezelf bedruipen.”

Tijdens een korte vakantie langs de kust in Maine kwam ineens die inval om twaalf uur lang in het zeewater te gaan staan. „Ik was onder de indruk van het getijdenverschil daar. Toen dacht: iemand moet daar in het water gaan staan. Tot ik besepte dat een acteur dat nooit zou doen. Dus moest ik het zelf maar.”

Ze kwam uitgeput uit het water, maar tegelijk werd ze er een nieuw mens van, vertelt Sunde. „ik vind het ook mooi symboliseren hoe we in de westerse wereld uit onze comfortzone moeten komen. Onze leefwijze is zo totaal losgefietst van wat nog houdbaar is. Daarbij ben ik zelf helemaal niet zo gek op water. Ik vind het een enorme uitdaging.”

Na nog twee performances – bij San Francisco en in Mexico – gaat ze nu in augustus voor de Zuid-Hollandse kust in de Noordzee staan. Vlak bij de Zandmotor, een enorme kluit zand die er speciaal is gestort om zich in tientallen jaren langs de kust te verspreiden. Tien dagen later zijn er filmpjes van te bewonderen op Sail Amsterdam.

Het is een heel geschikte plek, vindt Sunde zelf. „Nederland is zo gepland ingericht en de bescherming tegen de zee is zo alomtegenwoordig”, vindt ze. „Als je vlak bij zee bent, zie je die niet, maar een dijk.”

Even was er ook sprake van dat ze tijdens Oerol in de Waddenzee zou gaan staan, maar daarvoor was het te kort dag. „Wie weet komt het nog. Maar ergens ben ik ook blij. In augustus is het water een stuk warmer dan in juni.”

Info: www.365waterproject.org.